

Diagnoza społeczna młodzieży w gminie Namysłów

Diagnoza została przygotowana w ramach projektu pn. Junior Academy realizowanego przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Edukacyjnych Prudenter Agas sfinansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny

Czas przygotowania diagnozy: jesień 2022 r.

Miejsce: gmina Namysłów.

1. Informacje, w oparciu o które została przygotowana diagnoza

Dla przygotowania diagnozy wykorzystane zostały:

- dane Głównego Urzędu Statystycznego - Bank Danych Lokalnych, Urzędu Miejskiego w Namysławie, Starostwa Powiatowego w Namysławie, Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Namysłów, Strategii dla Namysłowa, stron internetowych i sekretariatów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, szkoły specjalnej, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- Ankietę internetową dedykowaną do młodzieży w wieku 13-19 lat, odpowiedzi a ankiecie udzieliło 128 osób;
- Rozmowy i wywiady grupowe z młodymi ludźmi w wieku 13-19 lat z różnych szkół podstawowych i ponadpodstawowych;
- Wywiady indywidualne z urzędnikami zajmującymi się edukacją, radnymi Rady Miejskiej i Rady Powiatu w Namysławie, pracownikami instytucji kultury, dyrektorami, pedagogami i nauczycielami w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz przedstawicielem policji.
- Wywiady grupkami rodziców uczniów różnych szkół.

Diagnoza została skonsultowana w ramach konsultacji społecznych z radnymi Rady Miejskiej w Namysławie, Radnymi Powiatu Namysłowskiego oraz przedstawicielami instytucji edukacyjnych i kulturalnych działających m.in. na rzecz młodzieży w Namysławie.

2. Podstawowe dane o diagnozowanym obszarze (położenie, liczba ludności, gęstość zaludnienia, lokalny system komunikacji, ogólna charakterystyka dotycząca np. grup zawodowych, struktury wieku itp.)

Namysłów jest położony w północno-zachodniej części województwa opolskiego, jest siedzibą gminy i powiatu. Jest jedynym miastem w gminie Namysłów. Powierzchnia miasta wynosi 2261 ha, czyli 23 km², ludność ogółem: 16551, w tym mężczyźni: 7837, kobiety: 8714. Gęstość zaludnienia wynosi 719,5 osoby na km². Przyrost naturalny jest dodatni: na 1000 ludności = 3,63. Saldo migracji wewnętrznych, jak i zewnętrznych jest dodatnie i wynoszą odpowiednio + 27 i +4 (dane powyższe stan 30 czerwca 2019 r.). Społeczeństwo w Namysłowie starzeje się, z roku na rok zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a zmniejsza się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Ludzie w wieku produkcyjnym często pracują poza Namysłowem, najczęściej we Wrocławiu oraz za granicą w Irlandii i Wielkiej Brytanii. W Namysłowie ludzie zatrudnieni są przede wszystkim w administracji samorządowej, szkolnictwie i dużych zakładach pracy: Velux, Diehl, Browar, GlassPol, duże markety. Gorzej jest z małą przedsiębiorczością, która nie ma sprzyjających warunków do rozwoju. Stopa bezrobocia w ostatnich latach spada. Komunikacja Namysłowa z dużymi miastami jest wystarczająca: kolej do Wrocławia, autobusy do Opola. Gorzej jest z komunikacją lokalną, co powoduje utrudnienia dla dojeżdżającej do namysłowskich szkół młodzieży. Namysłów znalazł się w granicach Polski po II wojnie światowej, większość rodzin ma korzenie na kresach. To powoduje, że mieszkańcy Namysłowa ciągle słabo utożsamiają się z miastem, nawet młodzi.

3. Jakie główne czynniki wpływają na życie mieszkańców diagnozowanego obszaru (np. społeczne, historyczne, geograficzne)? Na czym ten wpływ polega?

Postępujący proces starzenia się społeczeństwa - miasto koncentruje się na zapewnieniu seniorom dobrej opieki medycznej oraz koncentruje się na zagospodarowywaniu seniorów oraz przeciwdziałaniu ich wykluczeniu społecznym. Wysysanie osób w wieku produkcyjnym przez duże ośrodki miejskie (szczególnie Wrocław) - brak miejsc pracy dla dobrze wykwalifikowanych pracowników wymusza emigrację do pobliskich większych ośrodków, młodzież nie ma motywacji, by wiązać swoją przyszłość z Namysłowem, zwłaszcza po studiach. Napływ pracowników dotyczy niewykwalifikowanych pracowników produkcji z Ukrainy. Postępujący proces degradacji infrastruktury mieszkaniowej i miejskiej- pomimo wdrażania Strategii Rewitalizacji,

budowy pomnika, odnowieniu fasad kilku kamienic, działania samorządu są w tej kwestii niewystarczające. Choć powstały ciągi rowerowe oraz kilka skwerków z ławeczką, nie wpływa to w naszej ocenie na znaczącą poprawę życia mieszkańców. Dziedziczenie bezrobocia i biedy, co generuje zjawiska patologiczne (np. alkoholizm, przestępczość). W Namysłowie są miejsca uznawane za niebezpieczne, większość z tego obszaru to ściśle centrum. Tam gdzie powinno kwitnąć życie społeczne utworzyły się strefy o dużym natężeniu przestępczości. Duża część mieszkańców śródmieścia zajmuje lokale komunalne, mieszkające tam dzieci i młodzież uczęszcza do 1 szkoły. Od kilku lat można zauważyć polaryzację społeczności Namysłowa. Większość mieszkańców Namysłowa nie czuje się silnie związanych z miastem.

4. Instytucje lokalne, organizacje, grupy mieszkańców działające w diagnozowanym środowisku

4.1. Jakie instytucje, organizacje, grupy aktywnych obywateli i pojedyncze osoby w środowisku lokalnym zajmują się działaniami na rzecz młodych ludzi?

W Namysłowie działa 5 szkół podstawowych, 3 szkoły ponadpodstawowe - liceum ogólnokształcące, zespół szkół mechanicznych, zespół szkół rolniczych, szkoła specjalna, szkoła muzyczna, Ochotniczy Hufiec Pracy, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy. Wśród instytucji samorządowych posiadających ofertę dla młodych ludzi jest Biblioteka Publiczna, Namysłowski Ośrodek Kultury, Izba Regionalna, Muzeum Techniki Młynarskiej, świetlica osiedlowa na dworcu PKP, Młodzieżowa Rada Miejska. W Namysłowie zarejestrowanych jest wiele organizacji pozarządowych, jednak część z nich (lista organizacji pozarządowych w starostwie powiatowym w Namysłowie), jest "martwych" - w praktyce nie prowadzą żadnej działalności. Spośród organizacji działających najaktywniejsze są: - w obszarze sportu Namysłowski Klub Sportowy Start, Ludowy Klub Sportowy, Ludowy Klub Sportowy Orzeł, ActivSport; - w obszarze zdrowia Stowarzyszenie Przyjaciół Chorych Nadzieja, Stowarzyszenie Pełni Nadziei, - w obszarze edukacji Afirmo - Pracownia Rozwoju Psychoedukacji, w obszarze społeczno-edukacyjno-kulturalnym Stowarzyszenie Prudenter Agas, Towarzystwo Przyjaciół Namysłowa i Ziemi Namysłowskiej, - w obszarze języków obcych szkoły językowe Quest i Euro. Na rzecz młodych osób działają Związek Harcerstwa Polskiego, parafia p.w. św. Franciszka z Asyżu z i Piotra z Aklantary. Poza tym są w Namysłowie pojedyncze osoby, głównie nauczyciele, które

w czasie pozaszkolnym, na miarę swoich możliwości, podejmują działania na rzecz młodych ludzi.

4.2. W jaki sposób wymienione w p. 4.1. podmioty wpływają na warunki życia i rozwój młodych ludzi? Jakie są mocne i słabe strony ich działań?

Z naszych badań do diagnozy wynika, że wpływ wymienionych instytucji i organizacji, pomimo że to są te najaktywniejsze podmioty, jest ograniczony. Szkoły prowadzą w niewielkim zakresie zajęcia pozalekcyjne, rozwijające zainteresowania młodych ludzi. Mocnymi stronami szkół jest wykwalifikowana kadra. Słabe strony to brak funduszy na zajęcia rozwijające pasje młodzieży (szczególnie Starostwo nie przekazuje żadnych pieniędzy na zajęcia pozalekcyjne), ograniczone zainteresowanie dyrektorów szkół i części nauczycieli takimi działaniami. Instytucje samorządowe, jak na swoje możliwości finansowe - to jest ich mocna strona - prowadzą bardzo mało działań na rzecz młodych ludzi. W ich ofercie do młodzieży jest zaadresowane tylko kilka działań, np. zajęcia wokalne. Trzeba jednak zauważyć, że udostępniają lokale organizacjom pozarządowym. Słabymi stronami tych instytucji jest brak animatorów kultury z pasją i brak pomysłów trafiających do młodzieży. Wymienione organizacje pozarządowe, które najlepiej odpowiadają na potrzeby młodych ludzi posiadają wykwalifikowaną kadrę i pomysłami przyciągają młodzież - co jest ich mocną stroną. Słabymi stronami tych organizacji jest dysproporcja w obszarach działania - większość to organizacje sportowe, a tylko niewiele prowadzi działania edukacyjne, kulturalne, społeczne. Słabą stroną jest też fakt, że wiele tych działań jest płatnych. Z badań wynika, że niewiele organizacji stara się pozyskiwać środki zewnętrzne na działania na rzecz młodzieży.

4.3. Jakie inicjatywy wspólne z mieszkańcami i na ich rzecz były podejmowane na Państwa terenie ze szczególnym uwzględnieniem spraw młodych ludzi? Jaka inicjatywa odniosła największy sukces?

Takich inicjatyw jest w Namysłowie niewiele, a tych dedykowanych wyłącznie młodzieży jeszcze mniej. W ostatnim czasie (początek 2020 - jesień 2022) odbyły się takie działania jak "Niepodległość w powiecie namysłowskim - szlakiem granicy polsko-niemieckiej" - projekt dofinansowany z Programu Wieloletniego "Niepodległa" na lata 2017-2022, konkurs wiedzy o

ziemi namysłowskiej organizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Namysłowa i Ziemi Namysłowskiej, konkurs wojewódzki ATA - Aneks Twórczości Artystycznej organizowany przez Namysłowski Ośrodek Kultury, projekty "Kultura mnie kręci", „Nowe Horyzonty”, „Ocalić od zapomnienia”, Młodzieżowa Akademia Lidera, Junior Academy, „Włączamy Ukrainę” realizowany przez Stowarzyszenie Prudenter Agas. To samo stowarzyszenie zorganizowało Centrum Edukacji Alternatywnej. Duży sukces odniosła inicjatywa oddolna młodzieży I Liceum Ogólnokształcącego na rzecz Frania Marcinkowskiego z Namysłowa, który cierpi na rdzeniowy zanik mięśni typu I (SMA). Młodzież pierwszej klasy LO wymyśliła, zdobyła finanse i zorganizowała (z pomocą kilku nauczycieli i rodziców) wydarzenie pod nazwą "Warto kochać warto żyć". Na wydarzenie składał się teatralno-muzyczny spektakl międzypokoleniowy licealistów i seniorów z grupy teatralnej "Retrospekcja" z udziałem dzieci z dwóch szkół podstawowych, sprzedaż ciast, kiermasz książek, loteria fantowa oraz licytacja rzeczy i usług przekazanych przez sponsorów. Młodzież podczas tego wydarzenia zebrała ponad 24 600 zł i wpłaciła na konto Frania Marcinkowskiego w Fundacji Siepomaga. Cała akcja odbyła się bez wsparcia władz samorządowych i dyrektorów szkół. W ostatnim roku swoją ofertę zwiększają instytucje kulturalno-edukacyjne związane z samorządem, jak Biblioteka Publiczna czy Izba Regionalna.

4.4. W jaki sposób wymienione w p. 4.1. podmioty informują o swojej ofercie?

Dla instytucji samorządowych najczęstszym kanałem informacyjnym są strony internetowe lub podstrony urzędów którym instytucje podlegają. Informacje te są niesystematyczne, niededykowane, a często nieaktualne. Podobnie jest ze szkołami, których strony internetowe są niesystematycznie prowadzone, chaotyczne. Zdaniem młodzieży tego typu przekazywanie informacji nie mają większego znaczenia, ponieważ młodzież nie zagląda na strony urzędów i podległych im instytucji, a co ciekawe nie często otwiera też strony szkół, w tym tych do których uczęszcza. Nie zdaje też egzaminu wywieszanie informacji w gablotach ogłoszeniowych, ponieważ młodzież nawet nie zauważa, że coś takiego jest w Namysłowie. Instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe przesyłają informacje do sekretariatów szkół, ale jak twierdzą młodzi ludzie rzadko trafiają one później do nich. Na którymś etapie - sekretariat, dyrektor, nauczyciel - informacje te pozostają zapomniane. Część instytucji i organizacji wykorzystuje do przekazywania informacji Facebook. Młodzież uważa, że jest to lepszy kanał przekazu informacji, jednakże tutaj znowu niewiele spośród tych podmiotów czyni to systematycznie. Zdaniem młodzieży

najlepsze kanały przekazywania informacji i wychodzenia z ofertą są obecnie Instagram i Tik Tok. Tych kanałów dorośli nie używają. Zatem komunikacja na linii dorośli – młodzież istnieje w ograniczonym zakresie.

4.5. Jakie są największe bariery, jeśli chodzi o działania na rzecz młodych ludzi w środowisku lokalnym?

Największą barierą w działaniach na rzecz młodych ludzi, wymienianą przez przedstawicieli samorządu zajmujących się edukacją, dyrektorów i kierowników instytucji i szkół są finanse, a ściślej brak finansów. W ustach dorosłych urzędników brzmi to jak "słowo wytrych" - na każde pytanie o działania na rzecz młodych ludzi odpowiedź zaczynają od stwierdzenia "nie ma pieniędzy". Potwierdza to młodzież w rozmowach - ilekroć młodzi ludzie udają się z jakimś pomysłem do dorosłych (urzędników, dyrektorów szkół) słyszą w odpowiedzi "bardzo chętnie byśmy pomogli, ale niestety nie ma pieniędzy". Z badań wynika, że nie ma też za wiele chęci, by te pieniądze pozyskać, np. ze źródeł zewnętrznych. W rozmowach z młodzieżą nader często przewija się stwierdzenie, że w Namysłowie są pieniądze na seniorów, na potrzeby dorosłych i na dzieci. Nastolatki nie są zauważane. Niestety nie ma też ze strony urzędów i często szkół pomocy niefinansowej, np. organizacyjnej, logistycznej, merytorycznej. Ta bierność wynika z braku zaangażowania w sprawy młodzieży ze strony dorosłych, także dyrektorów szkół i wielu nauczycieli (sic!) i często rodziców. Dorosłym brakuje diagnoz potrzeb młodych ludzi. Nie wiedzą czym się młodzi ludzie interesują, jakie mają pasje - dotyczy to również, jak twierdzi młodzież, wielu rodziców. Sporadycznie pojawiające się inicjatywy ze strony dorosłych dla młodzieży są nietrafione, np. projekty finansowane zewnętrznie nie są poprzedzane diagnozą potrzeb młodych ludzi. Dorośli robią inicjatywy, które z ich punktu widzenia są interesujące, niestety oferty te nie budzą zainteresowania młodzieży. Brak rozpoznania, zapytania młodzieży o zdanie, wysłuchanie, a także danie pola do działania to najczęstsze „zarzuty” ze strony młodych ludzi wobec dorosłych.

4.6. Jakie zapisy dotyczące młodych ludzi znajdują się w Strategii Rozwoju, Planie Rozwoju Lokalnego lub Lokalnym Planie Rewitalizacji? Czy są one skutecznie realizowane?

Strategia rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Kluczbork – Namysłów – Olesno - oferta kulturalno-wychowawcza zakłada organizację świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży prowadzonych przez animatorów kultury, by efektywnie i twórczo organizować im czas wolny,

6

światlice skierowane są głównie do dzieci i seniorów; podniesienie dostępności do wysokiej jakości usług edukacyjnych oraz powiązanie edukacji z gospodarką - udało się to na poziomie szkół branżowych oraz techników - powstały dobrze wyposażone klasy patronackie szkolące przyszłych pracowników lokalnych zakładów, dając im możliwość odbywania praktyk i podjęcia pracy. Zakładane wzmocnienie udziału III sektora w rozwój kultury i rekreacji nie jest efektywne, wiele organizacji jest nieaktywnych, dofinansowanie gminy dla działalności organizacji III sektora pokazuje bardzo duże dysproporcje w wysokości kwot wsparcia, nie mające związku ze skalą i rodzajem aktywności organizacji działających na rzecz młodzieży (wskazują na to m.in. uchwały Namysłowskiej Rady Sportu przyznające od 200 tys. do 5 tys. zł wsparcia). Strategia rozwoju Powiatu Namysłowskiego skupia się jedynie na młodzieży w kontekście poprawy ich sytuacji na rynku pracy - wsparcia dla szkół branżowych. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Namysłów skupia się na poprawie infrastruktury mieszkalnej oraz poprawie estetyki otoczenia. Rewitalizowana jest obecnie wyspa na rzece Widawie - "dzikie" miejsce spotkań młodych ludzi oraz Plac pod Grzybkiem, jednakże w tych planach nie uwzględniono potrzeb młodzieży dotyczących ich zagospodarowania.

4.7. Z jakiej oferty i z jakich miejsc korzystają młodzi ludzie po zajęciach lekcyjnych? Które są najbardziej popularne?

Najbardziej rozbudowana oferta dla młodych ludzi w Namysłowie dotyczy sportu. Kluby sportowe i organizacje pozarządowe umożliwiają młodzieży regularne treningi piłki nożnej, zapasów, lekkoatletyki, a w mniejszym zakresie siatkówki. Treningi umożliwia też dobra infrastruktura sportowa, od niedawna istnieje boisko dla lekkoatletów przy namysłowskim Liceum, nie ma natomiast spełniającej wymagania profesjonalnych sportów hali sportowej. Z badań wynika, że jedynie ta grupa młodzieży, dodając muzyków i wokalistów ze szkoły muzycznej, może w pełni realizować swoje pasje. Oferty edukacji pozaszkolnej, kulturalne, społeczne są sporadyczne. Oferty kulturalne, np. koncerty często nie są dedykowane młodzieży, która może w nich uczestniczyć niejako przy okazji. Młodzież w rozmowach i ankiecie wskazuje, że najczęściej spotyka się w mieście z brakiem oferty ze strony władz samorządowych, szkolnych czy innych organizacji. Dal przykładu 76,6% przepytanych młodych stwierdziło, że nie korzysta w oferty zajęć organizowanych przez szkoły i jednocześnie zdecydowana większość stwierdziła, że szkoły nie mają takiej oferty. 83,7% młodzieży stwierdziło, że nie korzysta z oferty żadnej z

instytucji edukacyjno-kulturalnej. Najpopularniejsze miejsca, z których korzysta to wyspa na rzece Widawa, park tzw. "małpi gaj", studnia. Wymienione miejsca są niezorganizowane i nieprzystosowane do spędzania czasu przez młodzież. Nie ma tam oświetlenia i monitoringu, więc są, o czym mówi młodzież, niebezpieczne. Poza tym młodzież spędza czas w pizzeriach, pubach, kręgielni, co jest ofertą prywatnych przedsiębiorców. Młodzi ludzie w rozmowach najczęściej powtarzają, że brakuje im zorganizowanego, bezpiecznego miejsca, w którym mogliby spędzać czas wolny.

5. Młodzież w diagnozowanym środowisku. Celem tej części diagnozy jest scharakteryzowanie młodych ludzi, w wieku 13-19 lat

5.1. Charakterystyka młodych ludzi w środowisku lokalnym (np. wiek, typy szkół, miejsce zamieszkania, sytuacja rodzinna, środowisko, oraz inne ważne informacje).

Młodzież w przedziale wieku 13-19 lat uczęszcza do trzech szkół ponadpodstawowych: liceum i dwa zespoły szkół technicznych - mechaniczny i rolniczy, do klas 7 i 8 pięciu szkół podstawowych, do szkoły specjalnej, muzycznej, młodzieżowego ośrodka wychowawczego i ochotniczego hufca pracy. W szkołach wymienionych uczy się około 2400 osób - z zastrzeżeniem, że nie wszyscy mieszkają w Namysłowie, część dojeżdża z miejscowości innych gmin powiatu, czy nawet spoza powiatu i województwa. Sytuacja rodzinna młodzieży jest bardzo zróżnicowana. Niektórzy młodzi ludzie mają rodziców wspierających, inspirujących, motywujących do działania. Rodzice innych są zajęci sobą, nie interesują się dziećmi, nie wiedzą jakie mają zainteresowania. Jeszcze inni pochodzą z rodzin patologicznych, w których jest i alkohol, i przemoc - ci młodzi ludzie nie mają ani wzorców, ani wsparcia. W Namysłowie są obszary ubóstwa, są środowiska patologiczne, jest przestępczość. Młodzież wywodząca się z tych środowisk często jest skazana sama na siebie i nie potrafi wyrwać się z nich "wyrwać". Prawie połowa uczniów szkół średnich to osoby dojeżdżające, ich czas pozaszkolny spędzany w mieście jest ograniczony słabą komunikacją kolejową/autobusową. Osoby te nie korzystają z oferty zajęć popołudniowych ze względu na niedostosowany do ich potrzeb rozkład jazdy autobusów, np. jeden autobus odjeżdża z Namysłowa około godziny 14, a następny dopiero o 18, więc młodzi ludzie często rezygnują z zajęć, by być wcześniej w domu. Powrót do domu o godzinie 19 lub później powoduje zmęczenie i brak czasu na odrobienie zadań domowych, czy na rozrywkę.

5.2. Jakie można wyróżnić grupy młodych ludzi? Co każdą z nich charakteryzuje?

8

- a. Dużą grupę młodzieży i najbardziej spójną tworzą sportowcy. Są zrzeszeni w klubach sportowych gdzie trenują piłkę nożną, zapasy, sztuki walki, lekkoatletykę uczęszczają na zajęcia do siłowni, taniec, biegają. Mogą też korzystać z w miarę dobrze rozwiniętej infrastruktury sportowej. Są skoncentrowani na sporcie, raczej nie udzielają się w innych dziedzinach (32%)
- b. Harcerze skupieni w Związku Harcerstwa Polskiego, jest to mała ale dobrze zorganizowana grupa młodzieży działająca na małą skalę i w obrębie własnej organizacji.
- c. Mała grupa zrzeszona przy kościele Parafii św. Franciszka- prowadzą scholę, współorganizują społeczność wokół życia parafii.
- d. Liczna grupa młodzieży o sporym potencjale, otwarta na działanie, która nie znajduje w Namysłowie interesującej oferty rozwoju. Pielęgnują zainteresowania w domu lub wyjeżdżają do dużych ośrodków. Czas pozaszkolny spędzają głównie w domu lub w małych grupach u przyjaciół (49% respondentów ankiety)
- e. Liczna grupa młodzieży spędzającej czas pozaszkolny 'szlifując' ulice, na wyspie, spacerując po sklepach (45% respondentów ankiety nie korzysta z żadnej formy spędzania wolnego czasu oferowanej przez Namysłów, deklarując, że jej nie ma, co znalazło potwierdzenie w rozmowach z młodzieżą).
- f. Liczna grupa młodzieży udzielająca się w wolontariacie, nie zrzeszona w żadnej instytucji (49% respondentów), otwarta na inicjatywy, posiadająca chęć dzielenia się wiedzą i zdobywania nowej.

5.3. Co należy do mocnych a co do słabych stron młodych ludzi w diagnozowanym środowisku?

Z badań wynika, że mocną stroną części nastolatków są cele, które sobie stawiają. Mają duży potencjał intelektualny, społeczny, edukacyjny, niektórzy wykazują się przedsiębiorczością. Ta grupa jest świadoma wyzwań i możliwości, stawia sobie wysokie cele, pomimo że nie wyjechali z Namysłowa do liceów we Wrocławiu czy Opolu. Część młodych ludzi natomiast nie stawia sobie wygórowanych celów, ale to nie znaczy, że ich nie mają w ogóle. Chcą zdobyć zawód, podjąć pracę, wyjechać za granicę i zarobić pieniądze. Słabą stroną większości młodych ludzi, choć nie wszyscy są tego świadomi, jest (młodzież sama tak to definiuje) brak

umiejętności interpersonalnych, pracy w zespole, podejmowania decyzji, otwartości na doświadczenia, czyli wszystko to co jest charakterystyczne dla młodzieży z małych miejscowości - brak pewności siebie, jakiś rodzaj niedowartościowania. To zaniżone poczucie wartości często hamuje bardziej śmiałe działania. Dlatego część młodzieży charakteryzuje bierność, nie podejmują wyzwań, trwają w "oczekiwaniu" na zaproszenie do działania. W opinii części rodziców i nauczycieli "młodzież Namysłowska jest zdolna ale leniwa", co według nich oznacza, że wystarczy ich odpowiednio "zagospodarować". Niestety młodzież nie znajdując w swoich rodzinach czy szkole odpowiedniej motywacji do działania, nie przejawia jej w ogóle, twierdząc "nikogo to nie interesuje, nikt nie pyta nas o zdanie". Nauczyciele wskazują niechęć do działania i brak zainteresowania młodych ofertą.

5.4 Jakie są najczęściej spotykane problemy młodych ludzi w diagnozowanym środowisku?

Do najczęściej spotykanych problemów zaliczyć należy: - niedowartościowanie, brak świadomości swoich mocnych stron; - brak wsparcia ze strony szkoły oraz środowiska lokalnego, szkoła nie rozwija, a często tłamsi pasję młodych ludzi, nie daje możliwości rozwijania zainteresowań; - stres, coraz więcej młodych ludzi nie radzi sobie ze stresem wynikającym z wymagań szkolnych, oczekiwań rodziców, zaburzonej sytuacji rodzinnej; - nerwice, depresje będące wynikiem wielu negatywnych czynników nakładających się na siebie, w tym stresu, niedowartościowania, przemocy, odrzucenia; - problemy rodzinne - rozbite rodziny, przemoc, alkoholizm; - brak akceptacji wśród rówieśników; - niedopasowanie do potrzeb młodych ludzi oferty ze strony instytucji, organizacji, która pozwoliłaby pozytywnie spędzać wolny czas; - problemem są też używki - alkohol, dopalacze, narkotyki; brak miejsc bezpiecznych, w których młodzież mogłaby spędzać czas wolny. Ostatni wskazany problem wiąże się z faktem, iż 70,3% młodych w ankiecie wskazało, że przynajmniej jeden raz doświadczyła sytuacji, w której czułaby się zagrożona.

5.5. Czego nowego dowiedzieliśmy się o młodych ludziach na podstawie przeprowadzonych przez siebie badań? Czy pojawiły się elementy, które nas zaskoczyły?

Mimo, że jesteśmy częścią środowiska młodych to niektóre informacje i wnioski są dla nas nowe, niektóre zaskakujące. Wiedzieliśmy wcześniej, że są w Namysłowie młodzi ludzie, którzy mają duże zacięcie naukowe, chcą się rozwijać, przełamywać swoją niepewność. Zaskoczyła

nas skala, nie zdawaliśmy sobie sprawy, że jest to aż tak duża grupa. Wiele osób w wieku 13-19 lat w Namysłowie ma zacięcie artystyczne: śpiewają, nagrywają swoje piosenki na platformie "I Sing", malują obrazy, szkicują, piszą wiersze i opowiadania. Dla nas jest to nowa i zaskakująca informacja, ponieważ większość tych młodych osób nie chwali się swoimi artystycznymi osiągnięciami, np. piszą "do szuflady" (nawet rodzice często nie zdają sobie sprawy z tego jakie talenty przejawiają ich dzieci). W rozmowach prowadzonych w ramach badań do diagnozy młodzież deklaruje, że chciałaby się otworzyć na świat ze swoimi dokonaniem, porozmawiać z innymi twórcami, wyjść z cienia - ogranicza ich brak pewności siebie, strach przed krytyką i brak wsparcia ze strony dorosłych. Jeden z urzędników zajmujących się edukacją stwierdził w wywiadzie: "Oferty kierujemy do dzieci, seniorów. A młodzież, cóż, ich nie interesują żadne oferty, siedzą tylko w smartfonach i nic ich nie obchodzi" - ta opinia też nas zaskoczyła! Julia z maturzystka z LO deklaruje: "Namysłów nie jest miejscem, do którego chciałoby się wrócić". Spora część młodych czeka na ukończenie szkół i wyjazd.

5.6. Co dla badanych młodych ludzi jest ważne?

Z naszych badań wynika, że najważniejsze dla młodych ludzi w Namysłowie jest: - traktowanie ich "na poważnie" przez dorosłych, począwszy od urzędników, poprzez nauczycieli, a kończąc na rodzicach, chcą być podmiotowo traktowani, np. pytani o zdanie na temat działań na ich rzecz, zagospodarowania miejsc przeznaczonych dla młodzieży; - wzmocnienie samooceny, pewności siebie, otwartości, chcą być doceniani; - poczucie bezpieczeństwa; - poczucie sensu uczenia się; - rozwój społeczny i kulturalny; - przestrzeń do samodzielnego działania, podejmowania inicjatyw i decyzji; - poczucie sprawczości i wpływu na kształtowanie własnego życia; - chcą spędzać wolny czas konstruktywnie, poznawać nowych ludzi i idee; - pragną odmiany i alternatywy dla weekendów spędzanych "na telefonie"; - przekonanie, że mają szansę na "karierę" i dobre życie.

Diagnoza została przeprowadzona przez uczestników projektu pn. Junior Academy (20 młodych osób w wieku 14-15 lat, przy pomocy 2 tutorów).